

ΝΙΚΟΛΑΪ ΓΚΟΓΚΟΛ

*Το Ημερολόγιο
Ενός Τρελού*

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΟΡΕΣΤΗΣ ΟΡΛΩΦ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ARS BREVIS / ΠΑΡΑ ΠΕΝΤΕ

3 Οκτωβρίου

ΕΝΑ ΕΝΤΕΛΩΣ ασυνήθιστο γεγονός μου συνέβη σήμερα το πρωί. Σηκώθηκα αργούτσικα και όταν η Μάβρα μού έφερε τις φρεσκογυαλισμένες μπότες μου, τη ρώτησα τι ώρα ήταν. Σαν άκουσα ότι ήταν περασμένες δέκα, πετάχτηκα απ' το κρεβάτι μου και ντύθηκα του σκοτωμού.

Αλλά για να πούμε και την αλήθεια, δεν είχα κανένα σκοπό να πάω στο Γραφείο, ξέροντας τα ξινισμένα μούτρα του προϊσταμένου μου που θα συναντούσα σαν θα φθανα αργοπορημένος. Εδώ και καιρό έχει το συνήθειο να μου λέει: «Κοίτα, φίλε μου, κάτι δεν πάει καλά με σένα. Τριγυρνάς σαν να είσαι δαιμονισμένος. Μπερδεύεις τόσο τα έγγραφα, που ούτε ο ίδιος ο Σατανάς δεν θα μπορούσε να βγάλει άκρη μ' αυτά· γράφεις τις επικεφαλίδες με πεζά και παραλείπεις την αρίθμηση και την ημερομηνία». Τον αναθεματισμένο μπάσταρδο! Φυσικά και με ζηλεύει, διότι κάθομαι στο γραφείο του Διευθυντή, και ξύνω τις πένες για τον Εξοχότατο. Με μια λέξη, δεν θα πάταγα το πόδι μου εκεί, αν δεν έλπιζα να συναντήσω τον Ταμιά για να προσπαθήσω να τραβήξω καμιά μπροστάντζα απ' αυτόν τον παλιοτσιφούτη.

Μα τι φρικτός τύπος, αυτός ο Αρχιτσιγγούναρος! Να σου δώσει μπροστά το μηνιάτικό σου μια στις τόσες; Χριστέ κι Απόστολε! Ούτε στη Δευτέρα Παρουσία! Όσο και να τον ικετεύεις, όσο και να χτυπιέσαι, δεν πρόκειται να σου δώσει μία ο γκριζογένης παλιοκερατάς! Κι ωστόσο το δουλικό του, στο σπίτι, και το γνωρίζει όλος ο κόσμος, τον καταχεριάζει για τα καλά.

Πραγματικά δεν καταλαβαίνω τι το καλό βρίσκει κανείς να υπηρετεί σε μια υπηρεσία σαν τη δική μας. Δεν προσφέρει τίποτα απολύτως. Στις περιφερειακές υπηρεσίες ή στις δημοτικές, αλλάζει το πράγμα. Εκεί, μπορείς να δεις τον υπάλληλο στη γωνίτσα του να γράφει με την ησυχία του. Το ρούχο του έχει το μαύρο του το χάλι. Όσο και τα μούτρα του. Σου 'ρχεται να τα φτύσεις. Αλλά να δεις τι σπιταρόνα έχει νοικιάσει! Κι αν του πας κάνα πορσελάνινο φλιτζάνι για δώρο, θα σε προγκήξει.

«Αυτό να το πας δώρο σε κανένα γιατρουδάκο, όχι σε μένα!»

Ο ίδιος δεν θα ευχαριστιόταν παρά με ένα ζευγάρι άλογα του ιπποδρόμου, ένα αμαξάκι τετράτροχο ή μια γούνα που να μην κοστίζει λιγότερο από καμιά τριακοσαριά ρούβλια. Και είναι τόσο ήπιος στην όψη, μιλάει τόσο μελιστάλαχτα και ντροπαλά:

«Θα σας ήταν εύκολο, παρακαλώ, να μου δίνετε το μαχαιράκι σας να ξύσω λίγο τη μυτούλα αυτής της πένας;».

Και την ίδια στιγμή, αν πας να του ζητήσεις κάτι, σ' έχει καταληστέψει και δεν σου έχει αφήσει ούτε σώβρακο. Αντίθετα, σ' εμάς η υπηρεσία είναι αριστοκρατική, επικρατεί παντού τόση καθαριότητα όση δεν υπάρχει περίπτωση να δεις ποτέ στην περιφερειακή διοίκηση. Τραπέζια από μαόνι και όλοι οι προϊστάμενοι με το «σεις» και με το «σας». Ναι, οφείλω να το ομολογήσω, αν έλειπε αυτή η ευγένεια στην υπηρεσία μας, θα τα 'χα βροντήξει από καιρό.

Φόρεσα το φθαρμένο μου παλτό και πήρα την ομπρέλα μου, γιατί έριχνε καρεκλοπόδαρα. Στο δρόμο δεν κυκλοφορούσε ψυχή, μόνο κάποιες βιαστικές γυναίκες, που σκέπαζαν τα κεφάλια τους με τα γουνάρικά τους, κάποιοι έμ-

ποροι με τις ομπρέλες τους, και δυο-τρεις αμαξάδες. Από ευγενείς, μόνο ένας απ' το σινάφι μας, ένας υπάλληλος, τριγυρνούσε. Τον είδα στο σταυροδρόμι. Μόλις τον είδα, είπα από μέσα μου: «Χε, χε! Όχι, χρυσέ μου, εσύ δεν πας στο γραφείο σου, εσύ έχεις πάρει ξοπίσω εκείνη εκεί που τρέχει και κοιτάς τις γάμπες της!» Τι σου είναι, λοιπόν, ο υπάλληλος, ο άνθρωπος του σιναφιού μας! Δεν υστερεί σε τίποτα από έναν καραβανά. Έτσι και διαβεί οτιδήποτε φοράει φούστα, θα της κολλήσει στα σίγουρα.

Καθώς έκανα αυτές τις σκέψεις, πρόσεξα μια άμαξα να σταματά έξω από το μαγαζί, δίπλα από το οποίο περνούσα εκείνη τη στιγμή. Την αναγνώρισα αμέσως, ήταν η άμαξα του διευθυντή μας. Σκέφτηκα πως εκείνος δεν είχα καμιά δουλειά να βολτάρει στα μαγαζιά. Μάλλον, θα είναι η κόρη του. Κόλλησα στον τοίχο. Ο λακές άνοιξε την πόρτα κι εκείνη κατέβηκε από την άμαξα ανάλαφρα σαν πουλάκι. Πώς κοίταζε αριστερά δεξιά, πώς έλαμπαν τα μάτια της, τα φρύδια της... Θεέ και Κύριε! Πάει, χάθηκα! Και γιατί να βγει με τέτοιο βροχερό καιρό; Άντε τώρα να με πείσεις πως οι γυναίκες δεν έχουν πραγματικό πάθος γι' αυτά τα πατσαβούρια. Εκείνη δεν με αναγνώρισε, αλλά κι εγώ ο ίδιος προσπάθησα να κρυφτώ όσο καλύτερα μπορούσα, κι αυτό γιατί το παλτό μου ήταν λερό κι επιπλέον παλιομοδίτικο. Τώρα τα πανωφόρια τα φοράνε με μακρύ γιακά, και στο δικό μου οι γιακάδες είναι τοσοδούληδες, ο ένας πάνω απ' τον άλλο. Αλλά και το ύφασμα είναι της κακιάς ώρας.

Το σκυλάκι της δεν πρόφτασε να τρυπώσει στην πόρτα του μαγαζιού κι έμεινε στο δρόμο. Το ξέρω αυτό το σκυλάκι. Το λένε Μέτζι. Δεν πέρασε ούτε ένα λεπτό και ξαφνικά ακούω μια ψιλή φωνούλα:

«Καλημέρα, Μέτζι!».

«Όπα! Ποιος μίλησε;» Κοίταξα γύρω και πρόσεξα δυο κυρίες που περνούσαν με ανοιγμένη ομπρέλα, η μια κάπως ηλικιωμένη, η άλλη νεότερη. Με είχαν προσπεράσει, όταν ξανάκουσα τη φωνή:

«Ντροπή σου, Μέτζι!».

Τι στο διάτανο! Είδα τη Μέτζι να μυρίζεται με ένα άλλο σκυλάκι, που ακολουθούσε τις δύο κυρίες. «Όπα!» είπα από μέσα μου. «Βρε μπας και είμαι σουρωμένος; Μόνο που κάτι τέτοιο μου συμβαίνει πολύ σπάνια.

«Όχι, Φιντέλ, κάνεις λάθος!»

Είδα με τα ίδια μου τα μάτια τη Μέτζι να λέει «...ήμουν, γαβ γαβ, ήμουν... γαβ γαβ γαβ, πολύ άρρωστη!»

Αχ, μα τι σκυλάκι! Παραδέχομαι ότι με ξάφνιασε, όταν την άκουσα να μιλάει με ανθρώπινη λαλιά. Αργότερα, όμως, όταν όλα αυτά τα ξανασκέφτηκα λίγο καλύτερα, έπαψα να εκπλήσσομαι. Πραγματικά, στον κόσμο έχουν συμβεί ένα σωρό τέτοια παράξενα. Λένε πως στην Αγγλία ένα ψάρι ανέβηκε στην επιφάνεια και είπε δυο λογάκια σε μια γλώσσα τόσο παράξενη, που οι επιστήμονες εδώ και τρία χρόνια πασχίζουν να ανακαλύψουν τι ήτανε και μέχρι σήμερα δεν έχουν βρει τίποτα. Μιαν άλλη φορά, διάβασα στις εφημερίδες, για δυο αγελάδες που πήγαν σ' ένα μπακάλικο και ζήτησαν ν' αγοράσουν μια λίβρα τσάι. Μα παραδέχομαι, πάντως, ότι ένιωσα την πιο μεγάλη έκπληξη όταν η Μέτζι είπε:

«Σου έγραψα, Φιντέλ. Φαίνεται ότι ο Πολκάν δεν σου έφερε το γράμμα μου!».

Να μην αξιωθώ να πάρω ενός μήνα μισθό αν δεν το είπε αυτό! Στη ζωή μου, ως σήμερα, δεν έχω ξανακούσει για σκυλί που να μπορεί να γράφει. Να γράφουν σωστά μπορούν μόνον οι ευγενείς. Βεβαίως, υπάρχουν και κάποιοι εμπορευόμενοι, ακόμα και κάποιοι μουζικοί που μπο-

ρεί καμιά φορά να μουντζουρώνουν. Το γράψιμό τους όμως είναι ως επί το πλείστον μηχανικό. Ούτε κόμματα, ούτε τελείες, ούτε καν συντακτικό.

Αυτό, λοιπόν, με ξάφνιασε πραγματικά. Είναι αλήθεια πως εδώ και λίγο καιρό έχω αρχίσει καμιά φορά να ακούω ή να βλέπω πράγματα που κανείς άλλος δεν ακούει ή βλέπει. Για κάτσε να ακολουθήσω λιγάκι αυτό το σκυλάκι, σκέφτηκα, να μάθω ποιο είναι, τι σκέφτεται. Άνοιξα την ομπρέλα μου και ακολούθησα τις δύο κυρίες. Διασχίσαμε την οδό Κυάμων, στρίψαμε στην Πολιτών, από εκεί στην οδό Ξυλουργών, τέλος πήγαμε προς τη γέφυρα των Τρελών και σταματήσαμε μπροστά σε ένα μεγάλο κτίριο.

Αυτό το κτίριο το ξέρω, είπα μέσα μου. Αυτό είναι το κτίριο του Ζβερκώφ! Κοίτα να δεις! Εδώ πέρα μένουν κάθε λογίων άνθρωποι, ένα σωρό μάγεις, ένα σωρό περαστικοί! Ενώ οι άνθρωποι του σιναφιού μας, οι υπάλληλοι, μένουν ο ένας στοιβαγμένος δίπλα στον άλλο, σα σαρδέλες στο κουτί. Εδώ μένει και ένας φίλος μου που παίζει πολύ καλό τρομπόνι. Οι κυρίες ανέβηκαν στον πέμπτο όροφο.

«Καλώς», σκέφτηκα, «δεν θα πάω τώρα, αλλά θα σημειώσω τη διεύθυνση, κι όποτε ευκαιρήσω, δε θα αμελήσω να διερευνήσω το θέμα».